

jego przeżywania niewiele różni się od sposobu przeżywania cierpienia przez dorosłych. Przypomina, że egzystencja ludzka obejmuje całe życie człowieka, a nie tylko najdłuższą jego część – dorosłość. Stawia osobom odpowiedzialnym za wychowanie młodych pokoleń konkretne zadania w zakresie kształtowania postaw wobec cierpienia i dostrzegania w nim wartości pozytywnych. Mimo że książka, jak mi się wydaje, adresowana jest głównie do profesjonalnych i nieprofesjonalnych wychowawców, można ją polecić każdemu, dla kogo ważne jest dobro drugiego człowieka.

Janusz Tomiło

Zakład Historii Oświaty i Wychowania oraz Teorii Kształcenia
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Filia w Piotrkowie Trybunalskim
jotpete@gazeta.pl

Ks. Krzysztof PODSTAWKA, *Młodzież szkolna wobec wartości moralnych*, t. I: *Wartości moralne w stylach życia młodzieży*, Lublin: Polihymnia 2017, ss. 328, ISBN 978-83-7847-460-9.

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.2-12>

Ks. dr Krzysztof Podstawka zajmuje się w działalności naukowej problematyką urzeczywistniania wartości moralnych. Doktorat z nauk społecznych w zakresie pedagogiki uzyskał na podstawie rozprawy doktorskiej „Wartości moralne w stylach i planach życiowych młodzieży szkół ponadgimnazjalnych na Lubelszczyźnie”.

Pierwszy tom serii *Młodzież szkolna wobec wartości moralnych*, zatytułowany *Wartości moralne w stylach życia młodzieży* zawiera charakterystykę urzeczywistniania wartości moralnych w stylach życia prezentowanych przez młodzież ponadgimnazjalną. W rozdziale pierwszym, noszącym tytuł *Wartości moralne w życiu młodzieży*, zostało wyczerpująco omówione zagadnienie wartości z uwzględnieniem wartości moralnych, ich funkcji w edukacji, jak również została przedstawiona charakterystyka rozwoju moralnego młodzieży ponadgimnazjalnej. W rozdziale drugim, pt. *Aksjologiczne podstawy budowania aktualnych stylów życia młodzieży*, dokonano eksplikacji pojęć związanych ze stylem życia i przedstawiono typologię stylów życia w kontekście urzeczywistnianych wartości. Rozdział trzeci, *Podstawy metodologiczne własnych badań empirycznych*, zawiera opis metodologii badań własnych dotyczących omawianego obszaru, zaś w rozdziale czwartym, noszącym tytuł *Miejsce i funkcje urzeczywistnianych wartości moralnych w stylach życia badanej młodzieży w świetle wyników własnych badań empirycznych*, zostały zaprezentowane wyniki tych badań. Całość opracowania zamyka syntetyczne podsumowanie uzyskanych rezultatów badań empirycznych oraz obszerna bibliografia.

Celem zaprezentowanych badań była analiza i opis struktur hierarchicznych deklarowanych wartości moralnych, warunkujących style życia badanej młodzieży, ukaza-

nie uwarunkowań natury aksjologicznej i społeczno-kulturowej oraz sformułowanie przesłanek wychowania moralnego jako aksjologicznej podstawy kształtowania stylów życia młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Ich podjęcie i przeprowadzenie było szczególnie zasadne wobec obserwowanego kryzysu urzeczywistniania wartości moralnych, zwłaszcza że problematyka ich urzeczywistniania w życiu młodzieży stanowi obszar, który dotąd nie został dogłębnie poznany. Z zaprezentowanych badań wynika, że wśród wartości, jakimi kieruje się młodzież, wartości moralne zajmują wysokie pozycje. Jednak pomimo to najczęściej deklarowanym stylem życia jest styl zachowawczo-konsumpcyjny. Tezy prezentowane w publikacji są zgodne z wynikami innych badań o pokrewnej tematyce. Jednak nie powielają dotychczasowych schematów, otwierają również nowe pola poszukiwań.

Autor zrealizował postawiony cel, konstruując hierarchie wartości i wartości moralnych, jak również stylów życia młodzieży, a także prezentując społeczno-kulturowe uwarunkowania deklarowanego kierowania się wartościami moralnymi w wyborach stylów życia przez młodzież i ukazując na tym tle wskazania do dalszej pracy pedagogicznej.

Istotną zaletą niniejszej publikacji jest integracja badań ilościowych i jakościowych – mieszczących się w paradygmacie pozytywistycznym i wykorzystujących elementy paradygmatu humanistycznego – jak również dobór metod, jakie zostały wykorzystane przy pozyskiwaniu i opracowywaniu wyników badań, w tym metody statystycznej koniecznej przy poszukiwaniu związków i zależności pomiędzy zmiennymi, a opartej w dużej mierze na analizie wariancji. Zostały one zastosowane poprawnie, a w przypadku hierarchii wartości użyto rozwiązań nowatorskich.

Poruszane w niniejszym opracowaniu problemy stanowią wyraz potrzeb społecznych i choć są osadzone w nurcie aktualnych badań naukowych, to prezentowaną nowość stanowi zakreślenie dla systemu deklarowanych wartości moralnych szerokiego kontekstu aktywności młodzieży z uwzględnieniem dynamizmu jej zmian, w perspektywie dążenia do ideału wychowawczego.

Justyna Horbowska
Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL
justyna555@o2.pl